



SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
küldendőkSzékelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.Előfizetési pénzek,
reklamációkBecsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely
Árpád-utca 3.

VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

FŐSZERKESZTŐ:
NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VAJDA FERENCZ,
székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület

»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

A pápa halála.

A római katolikus egyháznak nagy gyásza van. XIII. Leo, római pápa július hó 20-án d. u. 4 órakor meghalt. A római pápák magukat Jézus Krisztus földi helytartóinak tekintik. Tehát a halál és az enyészet nem kedvezett még annak sem, akiről azt tanítja az egyház, hogy isteni tulajdonságokkal bir, van hatalma, miként az emberfiának, kötnöni és oldozni, ítéletet tartani elevenek és holtak felett. És aki huszonöt esztendei pápáskodása alatt ezt a hagyományokon alapuló, egyéni érdekeket szolgáló, korlátlan nagy hatalmat gyakorolta a föld kerekiségének katolikusai felett: ime, most maga is oda áll számadásra, az Isten ítélő széke eleibe. Hogy milyen lesz az ítélet ott, fönn az égben: azt véges halandónak tudni nem adott. XIII. Leo pápa ő szentsége halálos ágyán azt modotta: »Nyugodtan és megelégedve halok meg. Csak az fáj, hogy nem érhettem meg az egyház diadalát azok fölött, akik megfosztották őt a világi hatalomtól.« Jellemző szavak, melyek élénk világot vetnek a pápák politikájára. Minden pápa a Krisztus földi helytartójának nevezi magát: és mégis, a cél, melyet szolgálnak, egészen más, mint a melyt Krisztus szolgált. *Az én országom nem e világból való* — mondá az Idvezítő. Vagyis, Isten nem azért bocsáta e földre egy szülött fiát, hogy fényes királyi trónokba üljön, (V. ö. Máth. VIII. 20.) a népek felett testi fegyverekkel uralkodják, rendjeleket osztogasson, szóval földi birodalmakat alkosson, hanem azért, hogy fölkeresse és megtartsa azt, ami elveszett vala, hogy megalakítsa itt e földön az Isten országát, mely igazságban, békességben és a szent lélek által való örömben áll.

A keresztyénség első századaiban szó sem volt a pöspökök (akkor még nem is ismerték a pápa nevet) világi hatalmáról. Csak később tértek le a püspökök az evangélium talajáról és kezdték világi hatalomra szert tenni. A pápaság világi hatalmának tetőpontját III. Incze pápában érte el (1198—1216.,) aki mindazon fényes álmakat, melyeket egyik előde VII. Gergely a pápasághoz fűzött, szerencsés helyzeténél fogva, mind megvalósította. III. Incze alatt nemcsak külsőleg, mint világi hatalom volt erős a pápaság, hanem belső szervezetét is — jórészt akkor nyerte. Azóta aztán fokozatosan, folytonosan esett a pápaság világi hatalma. A legélesebb vágást ejtette rajta a reformáció. Am, azért még egészen a hetvenes évekig fennállott, míg aztán a kisebb olasz államok a mostani király apjának vezérlete alatt, egyesültek és IX. Pius pápát — XIII. Leo elődjét — egészen megfosztották a világi hatalomtól.

XIII. Leo 1878. febr. 20-án, a katolikus egyházra nézve igen nehéz és válságos időben foglalta el a pápai széket. Az egyedül idvezítő egyház csak kevéssel az előtt vesztette volt el világi hatalmát, s azzal együtt járó befolyását. Oroszországban, Angliában, Németországban ugyan mostoha sorsuk volt a pápás hiveknek. A szabadgondolkodás, a felvilágosodás, az evangélium hódító ereje csak úgy döntötték romba az elavult hitelveket. És XIII. Leo pápa az ő békés természetével, szívós kitartásával az egyes országokban nemcsak helyzetet teremtett a kath. hiveknek, hanem egyházukat mindenütt meg is erősítette. Mintha csak érezte volna, hogy az elvesztett világi hatalom helyett más erősségre van szüksége, különben szétbomlik az egész kath. egyház. S ez a más erősség a kath. tanok iránt való fanatikus

ragaszkodásban nyilvánult meg. Ugy, hogy XIII. Leo alatt látszólag megerősödött a kath. egyház. Alatta állottak lábra újból a jezsuiták; alatta özönlötték el a szerzetes rendek az egyes országokat; alatta jöttek létre a kath. szolgálatában álló politikai pártok, miként nálunk a néppárt, Németországban a centrum. Egyszóval a papuralom szervezetében egészen megerősítette magát.

És mégis azt mondjuk, hogy úgy XIII. Leonak, mint utódainak az uralma, a hatalma csak ideiglenes. Amily mértékben távoznak el az evangéliumtól: azon mértékben csökken a népekre való befolyásuk. A vizeket folyásukban megállítani nem lehet; a napnak senki sem parancsolhat, hogy világító sngarait ne ontsa. Ha ideig-óráig valaki meg is dugja a vizek folyását; vagy ha a fellegek el is takarják a napot: csak előtör egyszer az ős erő és elseper mindent, mi utjában áll. Ez a sors vár a pápaságra is. Az emberiség csak kinő egyszer a gyámság alól és akkor vége lesz a lelkek feletti uralomnak. A sötétségben járó nép lát nagy világosságot (Ezsai IX. 2.) Ez az örökfényű világosság, ez a romolhatatlan fundamentum: a *Krisztus evangéliuma*. Ezen állhat fenn csupán a jövő egyháza. *Vajda Ferencz.*

Isten mindentudó és mindenütt jelenvaló.

II.

Isten mindentudó; Isten mindenütt jelenvaló! Vesszük-e észre, hogy mi következik ebből? — Isten szemei előtt vagyunk. Mindenben és mindenütt!

TARCZA.

Ki téged kövel dob: dobd viszsza kenyérrel.

Mint a nagy tengeren hullám-hullám után nyomul: úgy kíséri egymást a nép kisebb-nagyobb csoportokban N.-hida utcáin. A léptek alatt csikorog, a ráomló napsugártól vakítóan csillámlik a földet borító hó. És ebben a vakító fényben, mely az égről eredve, megsokszorozódva árad szét a földön, oly ünnepélyes kinézést nyer minden. Ugy oda van festve a boldogság minden arcra és úgy lángol minden szemből a szívnek vigsága a hullámzó sokaságban.

Istennek házába sietnek mindannyian, hogy újra megtalálják a Megtartót, ki ma született nekik.

De lassankint vége szakad a néparadatnak. A harangok hívogató hangja elnémul. Az utcák elcsendesülnek, a fény néma csendben borul a megnéptelenült utcákra, melyeken már csak azok a kis madárkák szállnak meg, melyeknek eledeléről is gondoskodott a jó Isten.

Együtt van a falunak minden hívó lelke,

A gyermekek összeszedik magukat, ha szüloik vagy tanítóik előtt vannak. Nemcsak; még gondolataikra is vigyáznak, mikor arra gondolnak, hogy megtudhatná valaki, akire ők sokat adnak. Nos, mi mindenestől Isten szemei előtt állunk és mindenütt. Titkainkat hogy rejtegetjük az emberek elől; de Isten előtt mindenek nyilván vannak! Cselekedeteink, gondolataink, vágyaink, szívünk, lelkünk legtitkosabb rejtekei. Örvendünk — ha titkainkat elrejtethetve — embertársaink magasztalnak. De meggondoltuk-e, hogy Isten látja szívünket és számon tartja érzelmeinket!? Felettünk az Isten ítélete a döntő, az elhatározó. Ettől függ minden! Hadd szóljunk hát a zsoltárral: »Uram, te megvizsgáltál és ismersz engemet. Ismered ülésemet és felkelésemet, messziről érted gondolataimat. Járásomra és fekvésemre ügyelsz s jól tudod minden utamat. Mikor még nyelvemen sincs a szó, te már egészen érted azt Uram! Előlhátul körülvéssz engemet s fölöttem tartod kezdet!» (139. 1—5.) Tehát: Isten előtt járunk. Isten szemei, kezei rajtunk: vajjon a mi szemeink rajta vannak-e?! Mert ő mindentudó!

És mindenütt jelenvaló is. Előle, tőle nem menekülhetsz. A világi törvény elől futhatsz, elrejtetheted magadat; de Isten veled. Veled a pusztán, az erdőn, a barlangban, lelkiismereted vádolásában, vagy a tömlöczben, mikor bizonyosságot tesz a te igazságod mellett. Neki hatalma van téged megsemmisíteni, vagy győzelemre vinni igazságodat. Történt már, hogy aki a világi törvény elől megszökött, maga önkényt jött vissza elébe mert... mert Isten elől elfutni nem tudott. Múszáj volt neki így kiáltani: »Hová menjek a te lelked elől; hová fussak a te orczád elől?! Ha

kit csak betegség lenyügözve nem tart, az Isten szent házában. Már elhangzott az ajkáról a »Szívünk vigsággal ma betölt.« Már az imádságban van össze olvadva a hívők serege. A templom ajtót félénken egy rongyaiban didergő sánta koldus nyitogatja óvatosan, hogy egy kis nyíláson neki is jusson, habár morzsalék az Isten igéjéből.

Ekkor érkezik elkésve a falu legbüszkébb legénye Cseke Sándor. Dölyfös bosszuval löki félre az ajtóból a nyomorult koldust, durván szólva rá »mit lábatlankodol itt elállva az ajtót, mintha érted volna ez a szent ház« Azzal bement a templomba. Mivel már elhallgatott volt az ének, bármennyire is bosszankodott, hogy magát nem mutathatja, nem akarta, hogy azt mondják rá, nem tud becsületet; meghuzódott hát leghátul a fal mellett magánosan levő padban.

Istentisztelet alatt minden szív valóban megteljesedett a karácsony örömeivel. Csak egy maradt üres: Cseke Sándor szive. Hisz volt az ő szívében is öröm; jaj de ez az öröm mennyire elütött a Jézus Krisztusba vetett hitben erősödött kegyes lelkek örömétől! Ő nem az Isten igéjéből, nem az Isteni kegyelem megihletéséből merítette, — pedig oh mily nagy szüksége lett volna erre — a maga örömét. Az ő öröme nem a minden népeknek öröme volt, sőt éppen bánata annak a gyöngéden szerető édes anyai szívnek, mely a

a mennybe hálok fel: ott vagy; ha a koporsóba vetem ágyamat: ott is jelen vagy. Ha szárnyaim volnának, mint a hajnalnak és a tenger végső határain lakhatnám: oda is a te kezéd vinne engemet és a te jobbod tartana engemet. Ha mondanám: Bárcsak sötétség borulna én reám és éjszakává lenne körültem a világosság! a sötétség nem borít el előled s az éjszaka is fénylik, mint a nappal; amilyen sötét volt, olyan fényessé lesz«. (Zsolt. 139. 7—12).

Sokan saját kezükkel vetettek véget életüknek, gondolván, hogy vele véget vetnek minden inségnek, minden gondnak, minden szükségnek, minden kinnak és sanyaruságnak, minden bűnnek. Pedig ime, az öngyilkosság, a legnagyobb bűnök egyike, hozzá még a legnagyobb bolondság is, Isten elől a halálba menekülni akarni! És a halálban nem volnánk Isten kezében?! — Lám, a hitelenség milyen bolondság is! »Ha a mennybe megyek ott vagy, ha a koporsóba vetem az én ágyamat: ott is jelen vagy«. »Uram, hová mennek a te lelked elől és hová futnék a te orczád elől?!«

Isten mindentudó; Isten mindenütt jelen való! Az ő szemei előtt járunk; az ő kezében vagyunk: mily áldás ezt érezni, tudni az övéinek: A gonoszoknak pedig ebben vagyon az ő ítéletük!

Mindentudó, mindenütt jelenvaló Isten! add értenünk a te szent igazságodat ez év folyamán is. Te velünk vagy; mi szemeid előtt járunk. Legyen a mi szemünk mindig te rajtad, mint a tiéd nyugszik mirajtunk!

Ez lesz a mi áldásunk!

A. K.—y.

maga nemeslelkűségét szerette volna fia keblébe átplántálni és amelynek az özvegység gyászában egyedüli vigassza az volt, hogy megvalósíthatja boldogult élettársának nemes akaratát.

Ennek a nemes szívnak megmérhetetlen szomorúságán szerezte Cseke Sándor az ő örömét. Oh, ha az ur igéjének hirdetése, a ma született Jézusnak ártatlansága valamiképpen keserű megbánásra változtatta volna az ő örömét, mennyivel édesebb lett volna lelkének az akaserőség! De hát ő nem törődött az Isten igéjével! Bizonyos türelmetlenséggel várta Isten beszédének végét. Aztán mint a bemenetben a legutolsó volt: úgy legelső lett kifelé és ismét haragosan lökte el a sánta koldus alamizsnáért nyújtott kezét, gyorsan sietett hazafelé a néptelen utcán. Csak a legelőbb kijövők látták a távolban felismerhetetlen alakját.

De hát mi volt a Cseke Sándor bűnös öröme? Mielőtt erre felelnék, ismerjük meg nemeslelkű szülőinek egy szent célzatát. Ez istenfő pár különösen szívére vette az irás intését: mutasd meg a te hitedet jó cselekedetekben. S miután Isten által megáldott munkásságuk szerzeményében eléggé biztosítottak látták egyetlen fiuk jövődjét: minden vágyuk odairányult, ha egykor hozzájuk is intézné a megváltó a hívogató szókat: »Jertek el atyámnak áldottai és birjátok az országot, mely megkészítettet nektek e világ funda-

mentumának felvettése előtt. Mert éheztem és ennem adtatok, utonjáró voltam és befogadtatok engemet, mezitelen voltam és megruháztatok, fogoly voltam és hozzám jöttetek.« Jól tudták, hogy mindezt az idvezítő szegény földi testvéreivel kell mindnyájunknak megtennünk. Mikor tehát 1890. jan. 8. napján aranylakodalmukat ülték meg, elhatározták magukban, hogy mikor a jó Isten újra elhozza egy év múlva e napot, akkor is megünnepelik azt egy nemes cselekedettel. És pedig azal, hogy amit az 1890. esztendőben nagy takarékosággal összegyűjthetnek, azt azon a napon községi szegénymenház megalapítására a szent eklézsia presbiteriumának ajándékozzák.

Mintha csak a jó Isten is gyönyörűségét találta volna a két kegyes örömeiben: minden dolguknak jobb sikerét adta. Az erre szánt borjukat szép áron adták el, a mezőt is bőséggel áldotta meg Isten, hogy a mindennapin felül nem kis mennyiségű gabonájuk termett, melyet jó áron adtak el. Aztán gyümölcs, vetemény, baromfi, vaj és minden ami feleslegül volt, eladásra került az ős folytatán. S bizony szép összeg gyűlt össze. Csak 50-es két darab volt bepakolva abba a kopertába, melyre az öreg Cseke reszketeges vonásu, nagy betűvel irts rá: »id. Cseke Sándor és felesége ajánlják Krisztus iránt való hűségükből a nagyhidai szegény menedékház felállítására«.

Aratás idején.

Az aratásnak itt az ideje,
De e kalász félig sem érede:
Te adsz rá fényt, meleget jó atyánk!
Ezért száll égre esdeklő imánk.

Csüggedten nézzüa a borus mezőt,
Mely oly vidám volt nem sok nap előtt:
Mig nem nyílt meg ártó felleged,
S el nem vonult áldott mezőnk felett.

És változást te hozhatsz csak elő,
Kitől függ a jó és a rossz idő:
Hatalmaddal szemben nincs hatalom
Amely lehetne bajban oltalom.

Állj mellénk hát hatalmas jó atyánk!
Ne engedd, hogy inség jöjjön reánk:
Hogy szomorun járjunk szép földeden,
S ne tölthessük be tisztünk teljesen...

Érleld meg bizton a még zöld kalászt,
Mint ígérted, hozd el az aratást:
Szabadításod mutasd meg nekünk,
Hogy zendüljön fel hála-énekünk.

Dénes József.

Isten igéje.

— A keresztyén ünnep szentelés. —

Zsid IV. 9—13.

A Sion hegyén kiadott parancsok megemlékeznek az ünnepről is, mert azt mondják, hogy ezt meg kell szentelni. Pál ezt az ünnep szente-

lést meg akarja erősíteni hiven Krisztus parancsához, hogy betöltse a régit. Azt mondja: *Vagyon valami szombatja az Isten népének.* Az Ur megnyugodott a hetedik napon a teremtéstől, nekünk is meg kell szünnünk a mi szombatunkon, minden munkától, *mert aki bement az ő nyugodalmába, megnyugodott az is az ő cselekedeteitől, miképen Isten is az övétől.* Itt nincsen már több okoskodás: vagy hiszünk és megtartjuk az ünnepeket, vagy nem hiszünk, s akkor ünnepet sem szentelünk. Mert csak külsőségben tartani ünnepet, az olyan, mintha valaki felöltözik nagy uri ruhába anélkül, hogy a lelke igazán uri lenne. Hit nélkül ünnepelni: felöltözni a keresztyén élet ruhájába anélkül, hogy a lélek keresztyén lenne. Aztán láttatok ti már olyant — ha valaki felöltözik szép diszruhába amugy kénytelen-kelletlen s minden mozdulatán meglátszik, hogy ugy vágya a mindennapi szakadozott ruhájába. Ez a szemlélőre olyan kínos benyomást tesz, mintha erőszakolt lenne még a látása is az ilyenek. Ez, a helyett, hogy nyugodalmat adna az embernek, még a meglevő békességet is felzavarja, mert a meglevő kicsiny hitet is elveszi. Ezért szól így az irás: Igyekezzünk azért bemenni abba a nyugodalomba, hogy valaki azon hitelenségnek példájába ne essék. Ha ünnepelünk szív szerint, a lélek indulatjából a mi hitünk erősödik, mert az *Istennek beszéde élő és ható.* Az Ur lelke hatja át a mi lelkünket is. A próféták közül sokan emlegetik az Ur lelkét, s azt mondják, hogy az ugy viszi az embert, mint a csontok közé rekesztett égő tűz. Ha ünnepünk — így ünnep, akkor mi bennünk is így él az Urnak lelke. *Élő az Istennek beszéde; nemcsak hogy az él maga, hanem*

éltet is. Az a sok parancs, mit az Ur a világnak rendelt, az mind él, mert folytonosan fenntartja a fák, füvek, virágok tenger és száraz, föld és ég nagyszerű alkotmányát, de éltet is, mert ezek amint vannak, millió és millió életet foglalnak magukban. Ez a legnagyobb hatalom a világon, nagyobb még a fegyveres hadseregnél is.

Egy szélvész tönkre verheti a hatalmas hajóhadat, egy megáradt folyó elsöpörhet egész hadsereget, nincs oly éles fegyver, minél élesebb nem akadna. De mindezen erők felett ott az a hatalom az Istennek beszéde, hathatóbb minden kétélű fegyvernél. Így a nagy világban.

Hát a mi lelkünk kis és mégis nagyszerű világa? Hát a felett ki az Ur? Nem más: Az Istennek beszéde. *Elhalt az akaratnak és az elemének, a tagoknak és enyhe kötötteseknek és velőknek oszlásokig.*

A világi tudomány most sok-sok évi fáradságos munka után kisütötte azt, hogy a legfőbb ur az ember felett az ember akarata. Most fázdoznak azon, hogy kutassák azt: hát az akaratot mi mozgatja. Lám! A mi helyzetünk ennél sokkal könnyebb; mi tudjuk, hogy az az iratlan törvény, mely erősebb minden irottnál, az Isten beszéde irányítja akaratunkat. Ebben van az a nagy igazság is, amit ugy szoktak mondani, hogy az Isten mindenkinek elrendelte az ő sorsát előre. Igen! Csak az ur rendelheti el ezt is, mert az ő beszéde »megitéli a gondolatokat és a szívnek indulatait«.

Ha ezt meggondolnók valójában — hiszem, hogy más lenne a keresztyén ember élete, vallom, hogy mindenki — még a bünösök és elvetemül-

Látni kellett csak, mert leírni nem lehet azt a boldogságot, mely a két öreg ábrázatán eláradozott, midőn újra meg újra gyarapíthatták üdvös czélu kincstárukat. Mily édesen ismételték az idvezítőnek buzdító szavait: »amit cselekedtek egygyel az én kicsiny atyámfiai közül: én velem cselekedtetek azt.«

Már csak pár hónap választá el a szent naptól, melyen leteendik az ur oltárára áldozatukat, midőn a Cseke ház boldogsága egyszerre csak sötét homályba borult. Október vége felé járt az idő, midőn egy hűvös nap estéjén szokatlan pirosság jelent meg az öreg Cseke arczáján. Jobb oldalán éles szurást kezdett érezni, mely miatt lélekezése nagyon megnehezült. Aggodalmasan feküdt le ágyába, mintha csak biztos tudatával birt volna, hogy többé fel nem kel. Fájdalmi fokozódtak, égető láz emésztette egész testét, a szurás mind mélyebb, a lélegzés mind lihegőbb lön. Hiában a gyöngéd nőnek, a megrémült fiúnak, a jó ismerősöknek minden ápolása, gondozása: szemmel láthatólag közeleg a vég.

Maga a beteg tisztában van a helyzettel. A negyedik napon este távozásra inti kezével az idegen látogatókat. Csak magában marad feleségével és fiával és alig hallható, szakgatott hangon szól: Istennek akarata nem fogja megengedni szent czélom valóítását — távoznom kell — de

megnyugszom az ő végzésén, — Mózes is csak bepillantott, de nem mehetett be az ígért földjére — bizonyára engem is az én üdvösségemért próbál meg az ur, de nyugodtan halok meg, mert bizom, hogy amit általam kezdett, általatok bevégezi Isten. Téged hűséges élettársam megsejtenelek, ha figyelmeztetnélek, de tégedet fiam intelk, légy segítségére anyádnak nemes vágyunk megvalósításában. Istennek áldása apád végóhajának betöltésében legyen rajtad.

Aztán többet nem szólt. Egy pár görcsös nehéz lélegzetvétel, egy áldó pillantás, — aztán vége volt. Az a rend ember nem emlékezett olyan megható temetésre, mint az öreg Cseke Sándoré volt.

Nem a külső pompa, hanem az az őszinte kegyeletteljes részvét, mely összehozta a falunak gazdagját, szegényét, nagyját és kicsinyét, tette olyan meghatóvá ezt.

Már ez a nagy részvét, mint tükör, mutatta, hogy mily mély lehet a gyászolók bánata. Bizony mély volt különösen az özvegy szívében. Mély volt az amelyet az emberek tudtak. De tán még mélyebb azon aggodalomban, melyet nem ismertek.

Valjon megvalósíthatja-e férjének az ő szívét is teljesen átható végóhajását? Vajjon mikor — bizonyára nem sokára — ő is ott lesz, hol férje van, hogyan felelhet annak szelid kérdésére hű voltál hűséges élettársam utolsó kívánságom végrehajtásában? (Folyt. köv.)

tek is — mind-mind megjavulnának. A gyermek, ha az apja szeme előtt van, határt szab még pajzánságának is, nem mer — nem félelemből, hanem gyermeki indulatánál fogva még olyan szabadon sem ugrádozni, mint másként talán.

Hátha azt tudjuk, hogy a mi gyermeki lelkünk ott van mind a lelkeknek atyja, a jó Isten előtt: van-e akkor rosszindulat, van-e gonoszság bennünk

Erre csak azt felelhetjük, hogy nincs, és nem is lehet, mert akkor mindig ünnepi érzés, ünnepi hangulat fog el bennünket úgy annyira, hogy minden napunk keresztyén voltunknak nagy ünnepe.

Mózes törvénnyel rendelt ünnepet, mi az Isten beszédje elenállhatlan erejétől áthatva ünnepe-lünk. Az az ünnep napokhoz volt kötve; a miénk folytonos, mert mi keresztyének vagyunk. Ez az ünnep nemcsak mi reánk, hanem minden teremtet állatra kiterjed, »mert nincsen semmi teremtet állat, mely nyilvánvaló nem volna ő előtt; sőt mindenképpen mezitelenek és megnyilatkoztatnak annak szemei előtt, kiről a mi beszédünk van gyon.

Ha így az Ur dicsőségének

szívükből származott dicsérettel hódolunk, minden napunk ünnep lesz, ez az Isten népének szombatja.

Osváth Lajos.

Hazai krónika.

Országgyűlés. Julius 11-én az ellenzék vezérei Olay Lajost küldték harcolni a zászló be-

csületéért. Tett is olyan dolgot, hogy no! Először megolvastatta rendre a nagyságos képviselő urakat, hogy vannak-e annyian, hogy határozhatnak. Persze, hogy nem voltak, mert kinek lett volna a drága meleg időben vesztegetni való ideje . . .

de mégis, hát csak összeszedett az elnök egy annyit, amivel meglett a törvényszabta szám. Ezen kívül a miniszterelnök beszélt a magyar honosoknak külföldön kötött házasságáról, beterveztette még jelentését a zárszámadás vizsgáló bizottság is. A rendes tárgyalás során először Olay Lajos beszélt. Megmondta még azt is: »A t. kormánynak és a t. nemzeti párt-nak az eljárása oda vitte ezt a szerencsétlen nemzetet, hogy már a nemzetiségek is kiléptek a passivitásból és már az oláh nemzetiség is ide küldte az ő hírnökét Vlád képviselőtársamat«. Utána Veress József beszélt igen okosan, kimutatta, hogy az a legnagyobb hibája országunknak, hogy mételyes az erkölcs. Aztán a fizetésrendezésről azt kérdezte; hogy a megyei hivatalnokok, lelkészek, tanítók, tanárok fizetését az állami hivatalnokéval egy vo-



EGY PERZSA KHÁN.

nalra hajlandó-e helyezni. Az 1848. évi XX. törvényezikk végrehajtásáról is kért nyilatkozatot. Ezután az interpellációk eligazítottán — már úgy ahogy — végeztek. — 13-án a nagyváradi véres beszámoló tartotta izgalomban a kedélyeket. Mindjárt az ülés elején is szóvá tették ezt a dolgot. Barabás Béla, Komjáthy Béla, Olay Lajos és a miniszterelnök olyan csinos vitát kerekítettek

ebből a dologból, hogy félegyig ez is épen elég volt. Ezen a gyűlésen a napirendhez Vészi József szólott, amikor arról beszélt, hogy a mostani törvény nélkül való állapotban is feloszlatnák az országgyűlést München Aurél odaszólt: »Valamit csak kell csinálni«. Ezen igenjóízűt kaczagott az egész Ház. Aztán Barta, Vészi, Vázsonyi és Olay különböztek össze egy kicsit, s ezzel elmúlt az ülés is. — 14-én, Apponyi bejelentette Kállay Benjámint közös pénzügyminiszter halálát. Erre azt határozták, hogy küldöttség tegyen koszorút koporsójára. A tegnapi méregből mára is maradt a nagyságos urak között, mert Popovics Vazul megakart hazudolni Vészi egyik állítását, hogy a miniszterelnök bán korábban nem tett a magyar nyelvért semmit. Azt mondta Popovics: Dehogy nem 1400 iskolát állított s ebből 16 magyar. A sorrend szerint ma Stréter Alfréd beszélt s kérte az ellenzék, hogy hagyja el a harczot. Erre azonban nem volt hajlandó. Utána Kaas Ivor hirdette az ellenzék igazát csak azért, hogy helyet adjon Beöthy Ákosnak, ki másfél óras beszédben mondta el őszintén a mi sok hibánkat s mutatta meg az orvosságot is. Beszédjét azzal kezdte, hogy az előtte szóló eszébe juttatja az egyszeri papot, aki azt mondta, hallgassátok meg, amit beszélek, ne pedig azt nézzétek, amit cselekszem. Azután — mint rendesen — Hódossy Imre védelmezte a Beöthy támadása ellen a kormányt. Végül Gabányi Miklós beszélt egy óra hosszat derűtségben tartva mindenkit. — 15-én, Barabás Béla adta meg az ellenzék részéről a felvilágosítást, szóról-szóra ezt mondta: — »Kérem a miniszterelnököt, adjon megnyugtató felvilágosítást az ország nyugalma és a haza üdve érdekében. Mi le nem teszük addig a fegyvert, amíg meg nem nyugtatnak bennünket«. Erről beszélt Polónyi is, mert »ha Magyarország megszűnik magyar lenni, megszűnik állam lenni. Lehetetlen, hogy éppen a kormány ne látná be azt.« Majd Rátkay László beszélt úgy, hogy valósággal felzavarta a Házat. Támadt is olyan kavarodás, hogy egyik képviselő alig tudta másiknak még szavát is megérteni. Ez tartott is egész végig. — 16-án, Reich Aladár mutatott be egy olyan katonai pecsétes levelet, amely arról tesz bizonyosságot, hogy a baka zenekar nem akarja a Hymnuszt játszani. Ezt az ellenzék megbotránkozva hallgatta. Azután Rátkay László beszélt személyes kérdésben. A napirend során Polónyi mondott egy igen szép beszédet: többek között úgy szólott, hogy a miniszterelnök úgy fogadkozik, mint az egyszeri kártyás plebános: »Papi becsületemre esküszöm, így fogadkoztam a plebános, hogy soha többé nem ferblizek, kivéve, ha vendégségben vagyok, vagy ha vendégek vannak nálam, avagy ha a körülmények egyébként úgy hozzák magukkal«. Majd Marjai Péter támadta a kormány politikáját. Végül Dániel Ernő védte pártja igazát egész az ülés végéig. — 17-én, Mezőssy Béla felelt meg Dániel Ernő tegnapi szavaira. Majd a kormány politikáját bírálva azt mondja, hogy nincs egy nyílt mondás a miniszterelnök beszédjében. Ezután a néppárt jelentette be harczát a kormány ellen, hiszen ő is követeli a magyar katonai nevelést, a magyar

honos tisztet. Szónokuk br. Kaas Ivor volt. Ezzel a gyűlés véget ért.

Egyházi élet.

Husz János emlékszobra. Prága városában Husz Jánosnak azzal az emlékoszloppal szemben, amely hirül adja az igazhitű keresztyénségnek, hogy az eretnek Husz János máglyahalállal pusztult el, mert kételkedni mert az egyedül üdvözítő anyaszentegyházban oszlopa áll. Az emléktábla rövid szavakban megörökíti Husz János szenvedésekben és munkálkodásban gazdag életét. Husz János született Huszinatzban, Csehországban, 1369-ben. Megégettetett Konstanczban 1415-ben. A prágai egyetemen végezte tanulmányait és azután pappá szentelték. 1402-ben a királynőnek gyónatója volt. Reformatori működése nem annyira a hittani tételek reformálására irányult, mint inkább a nép és papság erkölcsi életének javítására és egyszersmind a prágai egyetemnek a cseh nemzetiségnek a németek tulsulya alól való felszabadítására. Annak a munkának az volt az eredménye, hogy Prága érseke Husz Jánost átok alá vonta. Husz az átok ellen XIII. Jánoshoz felebezzett. De a pápa az érsek eljárását helyben hagyta és Huszt a maga igazolása végett Bolognába idézte. Husz azonban nem jelent Bolognában. Később Konstanczban Husz Jánost börtönre vetették. 1415-ben a zsinat által kiküldött bizottság kihallgatta és július 6-án halálra ítélte. Prága városon kívül felállított máglyán még aznap meg is égették. Bátran, zsoldárokat énekelve, Krisztust dicsőítve lépett Husz a máglyára. Kivégzése napját Csehországban hosszú időn keresztül, mint ünnep napot megülték, mignem ezt a nepomuki Szt. János szentté avatása után annak ünnepe kiszorította. S most a kiátkozott és megégetett Husz János szobra ott áll Prága városában, azon a helyen, amelyen vértanui halált halt.

A Rákócziak temploma. Szerencs város történelmi nevezetességü, ősrégi templomát mostanában állították vissza régi alakjában és föl is avatták újra. A templom ezelőtt hétszáz évvel épült. Eleinte a katolikusoké volt és csak később alakították át a protestánsok számára. Benne van a Rákóczi-dinasztia megalapítójának, II. Rákóczi Zsigmondnak a sírja, amely fölé fia 1618-ban márvány sírboltot építtetett. A szabadságharcz alatt a templomban járt honvédtisztek szépen faragott hamvvederbe helyezték el az akkor még koporsó nélkül porladó hamvakat. A fölvatás nagy ünnepség keretében ment végbe. A szertartást Hézsér Emil tályai és Igaz József szerencsi református lelkészek végezték.

Az élet.

Nyomják lelke gondok, terhek,
Szívet tépő bu, keservek,
De azért nem csüggedek el:
Harczot vívok az élettel!

Mig az Isten mellettem áll,
S ajkam buzgó fohászba száll;
Hitem megtart a tengeren,
Remény hajón átevezem!

Ujhodása lesz éltémnek,
Bárha keze sors, végzetkek,
Le a földre nyomni készül;
El is vesznék Isten nélkül.

De hit, remény s a szeretet,
Fölemelik a lelket;
Terhek gondok mind eltűnnek,
A fájdalmak is megszűnnek!

Csüggedést a vallásos sziv,
Ki Istenhez mindenkor hiv;
Nem ismerhet a föld felett;
Várja bárhog az életet!

H. Szántó István.

Milyen néha a házi élet?

— Édes férjem — szól az asszony egy reggel férjéhez — gyermekeinknek új lábbeli kellene.

— Azoknak mindig kellene valami — felelt a férj rossz kedvűen. — Ha lábbeli kell, hát láss utánna, szerezz nekik, nekem nincs pénzem, ne járj a nyakamra.

— Ha te nem bírsz szerezni, én még kevésbé — szól a nő, kire észrevétlenül ráragadt férjének kedvetlensége. S minthogy a szobából egyenesen a konyhába ment, — rossz kedvűből a cselédnek is juttatott. Mert megkésvén kissé a reggelivel, az asszony menten így rivalkodott rá:

— Még most sem kész a reggeli te Örzse! Meddig fogsz még szuszogni vele?

Örzsére mindedig még nem volt panasz — de erre az »adjon Isten«-re őt is megszállotta a rossz kedv.

— De mikor oly nyers ez a veszett fa — felelt vissza durczásan, s midőn az asszony kihusztta lábát a konyhából, dörmögve veté utánna — ha sohasem lenne kész, még azt sem csudálnám.

Eközben a fakamrából betoppant a kis Miska gyerek s kunyorálva szól a cselédhez.

— Kérem Örzse kösse meg a czipőmet, mert kioldozódott s én ráhágtam s megütöttem magamat.

— Eredj az utamból — kiáltott rá Örzse — kösse aki akarja, nekem a reggelivel kell sietnem.

— Az Örzse haragszik — duzzogott a kis Miska s lerángatván czipőjét — részint mérgében, részint pedig, mivel más dolga nem volt — úgy vágta azt a macskához, mely éppen tejet nyala-
kodott, hogy a macska jobbra, a tejesfazék meg balra tért ki a czipő előtt — a tej pedig végig folyt a padlón.

— Haszontalan kölyök — kiáltott erre a cseléd, s galléron csipve a kis tettet, jól megczibálta, megbufálta, azután pedig betaszította a szobába.

A szobában Miskának kis huga, Mari játszott éppen azzal a szép pamutos kutyával, melyet nagynénjétől kapott ajándékba.

De Miska magánkívül volt mérgében s így a keserü poharat is hugának kellett kiinnia.

— Adod ide azt a kis kutyát! kiáltott kis hugára s egyuttal úgy rántá ki kezéből, hogy az szegényke sirva fakadt. — Anyja ugyan e tettért jól ellátta, de akkor meg úgy bögött, hogy még a szomszédba is áthallatszott.

Mindennek eredménye pedig az lett, hogy mire nagy nehezen a reggelihez ültek — a család ege egészen beborult s beteljesedett rajtuk a példabeszédek könyvének ama szava: *Az állóvizet szakasztja el, aki feje a háboruságnak.* Példab. 17, 14.

Mai képünkhöz.

A »Vasárnap« olvasóinak ez alkalommal egy perzsa khánt mutatunk be. Az európai emberek közül csak kevésnek jut az a szerencse, hogy az »Isten árnyéka« »világ közép-pontja« (így nevezik a saht) közelébe juthasson. Ebben a ritka szerencsében részesült *Mihálovits Béla*, a Székelyudvarhelyi rk. főgymnasium tanára, aki egy évet töltött Perzsiában és ez idő alatt megismerhette a perzsa életet. A kánság perzsiában olyan birói, grófi féle méltóság, melyet valamely nagy szolgálatért szokott a sah adományozni. *Mihálovits Béla* élményeit »Egy év Perzsiában« című könyvében adta ki; megjelent Székelyudvarhelytől Becsek D. Fia könyvnyomdájában 1903.

Vegyes hírek.

Az időjárásról nem a legjobbat írják az ujságok. Az egész országban tartós esőzések voltak, melyek kárt tettek a gabonában, sőt még a vasuti közlekedést is sok helyen meg gátolták.

A most meghalt pápa haláloságyához elvitték Szent Januárius csodatevő mitráját. A mitra biborszövetből van készítve és rendesen a Szent Januárius fejét tartalmazó ereklyetartót, amelyet még Anjou Károly készítettett, szokta borítani a nápólyi domban. Ezenkívül egy selyemsapkát tettek a pápa fejére, amelyet előbb a mitrához érintettek. Szt Januárius arczképét, valamint a neki szentelt imakönyvet szintén a pápa betegszobájában helyezték el. Dehát úgy látszik Szent Januárius szent sapkája sem segíthetett ő szentségén.

Pervesztes kuruzsló. Érdekes perben hozott ítéletet a pesti járásbiróság. Egy Bereghy József nevű ember, aki orvosi diploma nélkül különböző gyógyításokkal foglalkozik egy pácziensét honorarium fejében beperelte. A járásbiróság azonban a kuruzslót elutasította a keresetével. Kimondta, hogy gyógykezelés címén semmit sem követelhet, mert erre feljogosítva nincs. Bizony hátul vagyunk még e tekintetben, csak ott tartunk, ahol Saul, ki az endoii varázssasszonyhoz folyamodott.

Leégett község. Kézdivásárhelyről írják: Kézdivásárhely szomszédságában Hilionevű községben tegnap délután óriási tűzvész pusztított. A római katolikusok templomától baloldalon fekvő egész sor ház az összes melléképületekkel együtt porrá égett. A lakóházak, gazdasági épületek száma megközelíti a százat. A kár jelentékeny. Csak igen kevés ház van biztosítva.

Megégett aratók. A vezekényi határban lévő Iratos pusztán, mint Aradról jelentik nagy szerencsétlenség történt tegnapelőtt éjjel. Az ott dolgozó aratómunkások ugyanis este mielőtt lefeküdtek, tüzet raktak a pajtában, hogy a szunyogokat kifüstöljék. Lefekvés előtt a tüzet nem oltották el, abban a hiszemben, hogy az majd magától is elalszik. A tűz azonban lassan tovább terjedt, mindaddig, míg belekapott az alomszalmába, ahol az aratók feküdtek. Egy Takács Ágnes nevű leány vette észre a pajtában pusztító tüzet. Ruhája az alomszalmától meggyuladt. A megrémült leány sikoltozva menekült az udvarra, de vesztére, mert könnyű ruházata teljesen elégett, a leány pedig a nagy fájdalomtól összeesett. Hasonló sors érte Virág Mari, Nyuli Boris és Szántó Katalin aratóleányokat. Nem volt, aki megmentse őket vagy segített volna rajtuk, mert az emberek az eleségük és munkáeszközeik megmentésén fáradoztak. Az összeégett leányok közül másnap reggelre, mire a falubeli orvos megérkezett, Takács Ágnes és Nyuli Boris meghalt, a többinek az állapota is oly súlyos, hogy aligha maradnak életben. A megindított nyomozás során megállapították, hogy a szerencsétlenséget a munkások vigyázatlansága idézte elő.

Testvérgyilkos pap. Rómából írják: Az onegliai esküdtszék tegnap kezdte tárgyalni Casini Giuseppe pap bűnügyét, akit testvérgyilkosság miatt vontak vád alá. A pap most 34 esztendő és — a vádirat szerint — tavaly egy örökség miatt agyonütötte fivérét. A vádirat haszonleső, telhetetlen embernek írja le, aki a papi talárt csak arra használta fel, hogy szenvedélyeit és rossz erkölcsstelen szokásait kielégítse.

A hűséges asszony. Debreczenben tegnap egy Fehér Sándor nevű volt tusnádi vasuti málházó öngyilkossági szándékkal elvágta a torkát, de idejekorán észrevették végzetes tettét és be-szállították a kórházba, ahol most gondosan ápolják. Fehér Sándor hosszú ideig a legszebb egyetértésben élt a feleségével, akitől négy gyermeke származott. Amíg a mindennapi élet súlyos anyagi gondjai nyomták a férj vállát, az asszony hűségesen kitarzott mellette. Nemrég aztán váratlan szerencse érte az asszonyt: tizenhatezer forintot örökölt egyik rokonától. A szegény egyszerű asszonyból hirtelen dolyfős, büszke nő lett, aki a szurtós málházót lenézte és szörnyen röstelkedett annak »alacsony állása« miatt. Nem is akart tudni aztán az uráról. Az ura emiatt megakart ölni magát, megmentették s az asszony finom borokat visz a szegény férjének.

Egy király akinek csak adóssága van. Péter király az a koronás hatalom, aki hosszas magánzása idején csupán adósságot csinált és

most, hogy a szerb trónra jutott, nincs egyebe, mint az a millió frank adóssága, melyet a türelmes hitelezők most már egész komolyan megakarnak kapni. Az adósság lefizetését pedig Péter királynak csak olyképen sikerül megcselekednie, ha kap valamelyes nemzeti ajándékot. És nem lehetetlen, hiszen Sándor királynak is ajándékozott egy bányát nemzete — amely természetesen nem volt az állam tulajdona. De ez lényegtelen dolog! A fő az, hogy tényleg rendezve lesz Péter király sorsa. Ugyancsak családjának Rómániába van egy birtoka, ez György hercegéé volt, Péter király testvéreé, mely jó nagy birtok, de György herceg végrendelete értelmében nem szabad eladni soha. Ennek a jövedelméből él Párisban a király öccse. Péter királynak oldalágon nagy az atyafisága, és ezek többnyire vagyontalan, vagy kisvagyonu emberek, akik bizony eret fognak vágni a civilizistán. A király gyermekeinek azonban van nagy vagyonuk, az anyai örökségük két millió frankot tesz ki. De ezt a nagyatyjuk, Nikita montenegrói fejedelem kezeli, akinek már egyszer éles összetűzése volt Péter királylyal, éppen mert ezt a vagyont nem akarta neki kiadni. Kérdés, vajjon most, hogy Péter hercegből király lett, kiadja-e neki, mert Montenegroban is elkel néha egy kis aprópénz. Lám! A király is csak számot kell hogy vessen magával.

Szerencsétlenül járt hegymászók. Az alpesek Fekete csucsán egy Teuchard Aeinhardt nevű jogász holttestét találták. A fiatal embert hegymászás közben érte a szerencsétlenség, amennyiben egy kövön megcsuszva, a mélységbe zuhant. Ugyancsak az alpesek egy Viaszkó nevű részénél Braun Lajos titkos tanácsos sétált családjával. A tanácsos huszonegy éves fia a szolgálóval előbbre ment és alpesi rózsákat tépegetett. Eppen egy szál rózsza után nyult, de a meredek helyen félre lépett s szintén a mélységben lelte halálát.

A szerkesztő póstája.

K. J. Felső-Tömös. Bartha József és nagy József posztógyári munkásokat a zugában nem találta meg a posta. Kérjük, sziveskedjék pontos címet adni.

Biró Lina Bukarest Str. Vitelor 6. Egy szám visszajött azon megjegyzéssel, hogy címzett ismeretlen ebben az utcában. Ha lakást változtatott, kérjük írja meg nekünk új címét.

Zs. K. Hosszufalu. Itt meg van az első félévi névsor, csak a változásokat kell jelezni. Az előfizetési pénzeket akkor küldöd, mikor a felek legkönnyebben fizethetik.

Váradi Albert Marosvásárhely. Az első szám egészen elfogyott. A 14. számot megküldöttük.

P. M. Tusnád. Aug. 23-ig oda fogjuk küldeni a lapot.

T. J.-né Kolozsvár. A Vasárnap 16—20 számait elküldöttük.

Z. E. Léczfalva. Az év végéig elérkezik az előfizetés beküldése. A hívek buzgóságát méltányoljuk, de pár sorban jó volna megírni a Vasárnapban.

Cs. A. Helyben. A tárczát és a verseket is rendre felhasználjuk. Köszönjük.

B. D. Sajnálattunkra ez a kettő nem üti a mértéket. Majd kerül onnan jobb is. Szives üdvözet.

Olvasóinkat kérjük, ha talán a félév változásával a lap nem menne rendszeren vagy pontos cím alatt, értesítsenek minket e felől és mi mindent megteszünk, hogy a Vasárnap rendszeren járjon.